

Malmin yleisten alueiden kehittämiseen tähtäävät asiakasymmärryksen menetelmäkokeilut käyttäjäprofilointi

Kuudes Helsinki

**GreenIN
Cities**

Sisältö

1.

Hankkeen
tausta ja
toteutus

2.

Malmin yleisiä
alueita koskevat
ilmiöt ja tarpeet

3.

Kaupunkilaisten
erilaiset ja
yhtenevät tarpeet
Malmin yleisten
alueiden
kehittämiseksi

4.

Projektin
yhteenvedo ja
suositukset

Esipuhe

- Tämä on raportti projektista, joka toteutettiin keväällä 2025 Helsingin kaupungin KYMPin ja Forum Viriumin tilaamana, osana Green In Cities –hanketta. Projektin toteutti suunnittelutoimisto Kuudes
- Projektissa kokeiltiin ja kehitettiin erilaisia asiakaslähtöisiä kaupunkisuunnittelun menetelmiä ja tuotettiin tietoa liittyen Helsingin Malmin yleisten alueiden kehitykseen ja kunnossapitoon

Projektin tavoitteina oli:

- Selvittää kaupunkilaisten tarpeita Malmin alueen yleisten kehittämiselle
- Hyödyntää olemassa olevaa tutkimus- ja asiantuntijatietoa mahdollisimman tehokkaasti sekä rakentaa tämän tiedon päälle
- Tutkia tapoja profiloida yleisten alueiden käyttäjiä tavalla, jota voitaisiin jatkossa hyödyntää myös muilla kaupungin alueilla
- Selvittää vaikeasti tavoitettavien ja haavoittuvassa asemassa olevien kaupunkilaisten erityisiä tarpeita yleisten kaupunkikehittämiselle, sekä osallistamiseen
- Projektiin osallistui sen eri vaiheissa lähes 250 kaupunkilaista, 10 +asiantuntijaa (järjestöjen edustajia ja Helsingin kaupungin asiantuntijoita)

Tiimi: Vastaava projektipäällikkö Petra Väänänen-Leimu sekä palvelumuotoilijat Katariina Tikkala ja Essi Mikkola.

Tilaaja: Anu Kiiskinen ja Kaisa Koskinen (KYMP, Helsingin kaupunki)

Ajankohta: Tammikuu-Huhtikuu 2025.



Projektin toteutuksesta

Projekti kattaa kolme pilottikokonaisuutta, jotka tuottavat tietoa sekä ilmiötasolla Malmin alueelta sekä oppeja siitä, kuinka erilaisten kaupunkilaisten näkemykset saadaan mukaan kehittämiseen.

1. Tekoälyavusteinen datan louhinta lähtötason ymmärryksen kerryttämiseksi

- Kartoitamme olemassa olevat dokumentit ja niiden keskeiset löydökset tutkimuksen pohjatiedoksi
- Määrittelemme, mitä uutta tietoa tulisi kerätä hankkeen seuraavissa vaiheissa

Lopputulokset:

- Lähtötason ymmärrys Malmin yleisistä alueista, niiden vahvuuksista sekä kehittämistarpeista
- Ymmärrys vaikeasti tavoitettavista ja haavoittuvassa asemassa olevista ryhmistä sekä parhaista käytännöistä heidän tarpeidensa tunnistamiseen
- Opit ja parhaat käytännöt tekoälyn hyödyntämisestä analyysissä
- Ohjeistus tekoälyn ja promptien hyödyntämiseen vastaavissa tutkimuksissa

Vaiheen toteutus: Helsingin kaupungin asiantuntijoiden haastattelu ja AI-avusteinen data-analyysi

2. Paikkatietopohjainen asukasymmärrys ja toisistaan erottuvat profiilit kuvaamaan odotuksia yleisten alueiden kehittämiseksi

- Maptionnaire-kysely, jonka avulla jonka avulla keräämme Malmi-spesifiä ilmiötason tietoa paikkatietopohjaisesti
- Kartoitus keskenään eroavista motiiveista ja prioriteeteista yleisten alueiden kehittämiseksi
- Kokeillaan kehittää profilointimalli, jota voitaisiin hyödyntää laajemmin myös muilla alueilla

Lopputulokset:

- Kiteytys Malmin yleisten alueiden vahvuuksista sekä keskeisistä kehitystarpeista
- Noin 5–7 yleisten alueiden käyttäjäprofiilia, jotka kuvaavat erilaisten kaupunkilaisten tarpeita ja odotuksia kehittämiseksi
- Toistettava malli profiilien muodostamiseen muissa tutkimuskokonaisuuksissa

Vaiheen toteutus: Maptionnaire -kysely

3. Haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien osallistaminen etnografian ja haastatteluiden keinoin

- Järjestöasiantuntijoiden laadulliset haastattelut ryhmien tunnistamiseksi ja tarpeiden ymmärtämiseksi
- Etnografinen jalkautuminen ja haavoittuvassa asemassa olevien kaupunkilaisten kontekstuaaliset haastattelut
- Menetelmäkokonaisuuden kokeilu ja kehittäminen, joka yhdistäisi asiantuntijoiden sekä asukkaiden näkemykset

Lopputulokset:

- Syvällisempi ymmärrys siitä, miten heikommissa asemassa olevien tarpeet ilmenevät ja toteutuvat Malmilla
- Toimintamallit ja opit siitä, kuinka heidän äänensä saadaan kuuluviin

Vaiheen toteutus: jalkautuminen Malmille, havainnointi, järjestöjen edustajien haastattelu

Osallistimme eri keinoin yhteensä 248 kaupunkilaista, ja 10 asiantuntijaa

Maptionnaire –kyselyyn vastasi 138 vastaajaa. Näiden koko kyselyyn vastanneiden lisäksi myös 87 osallistujaa vastasi osittain kyselyyn.

Jalkautumisen kautta tavoitettiin 23 kaupunkilaista.

Lisäksi haastateltiin asiantuntijoita Helsingin kaupungilta ja eri järjestöjen edustajia. Projektin puitteissa tavoitettiin yhteensä 9 asiantuntijaa.

Projektissa esiinnousseet ilmiöt yleisen tilan tarpeista
Malmilla:

Turvallisuus

Luonnonläheisyyden arvostus

Saavutettavuuden kehittäminen

Yhteisöllisyys

Harrastusmahdollisuuksien lisääminen



Turvallisuuden kokeminen nousi keskeisenä tarpeena

Tärkein teema Malmilla on turvallisuuden kokemus, joka nousee toistuvasti esiin erityisesti Malmin keskustan ja aseman seudulla

Turvattomiksi koettuja alueita:

- Malmin asema ja sen ympäristö
- Ala- ja Ylä-Malmin torit
- Pekanraitti

Turvattomuuden syitä:

- Päihteidenkäyttö ja nuorisojengit
- Huono valaistus ja kunnossapito
- Roskaisuus ja epäsiisti ympäristö
- Heikko näkyvä valvonta ja esteettömyyden puutteet

Asukkaiden kehitystoiveet:

- Vartiointi ja näkyvä valvonta
- Valaistuksen lisääminen katvealueille
- Tiloja, joissa muiden ihmisten valvonta toteutuu

Viher- ja luontoalueiden arvostus on korkealla

Luonto ja ulkoilumahdollisuudet ovat ylivoimaisesti tärkeimpiä Malmin vetovoimatekijöitä

Arvostetuimmat viheralueet:

- Malmin lentokentän alue (ulkoilu ja luonto)
- Longinojan varsi ja puroreitit
- Fallkulla ja Vantaanjoen rannat

Haasteet:

- Malmin keskustan viheralueet koetaan epäviihtyisiksi (erityisesti torit ja Ala-Malmin puisto)
- Häiriökäyttäytyminen vähentää viihtyvyyttä

Asukkaiden kehitystoiveet:

- Lisää istutuksia, penkkejä ja pöytäryhmiä
- Siisteyden parantaminen ja häiriökäyttäytymisen vähentäminen
- Luonnon suojeleminen ja esille tuominen Malmilla on turvallisuuden kokemus, joka nousee toistuvasti esiin erityisesti Malmin keskustan ja aseman seudulla





Malmilla korostuvat toiveet liikkumisen ja saavutettavuuden kehittämiseen

Liikkumisen esteettömyys ja saavutettavuus
nousevat toistuvasti esiin kehityskohteina

Ongelmallisiksi koetut alueet:

- Aseman alue (huonot hissit, liukuportaat, liukkaat reitit)
- Ala- ja Ylä-Malmin välinen yhteys (radan ylitys vaikeaa)
- Pyöräily- ja kävelyreitit kapeita ja epäselviä keskustassa

Asukkaiden kehitystoiveet:

- Esteettömät ja sujuvat kulkureitit asemalle ja torialueille
- Paremmat pyöräväylät ja turvalliset jalankulkureitit
- Pysäköintimahdollisuudet asiointiin parannettaviksi

Yhteisölliset paikat koetaan muita myönteisemmin

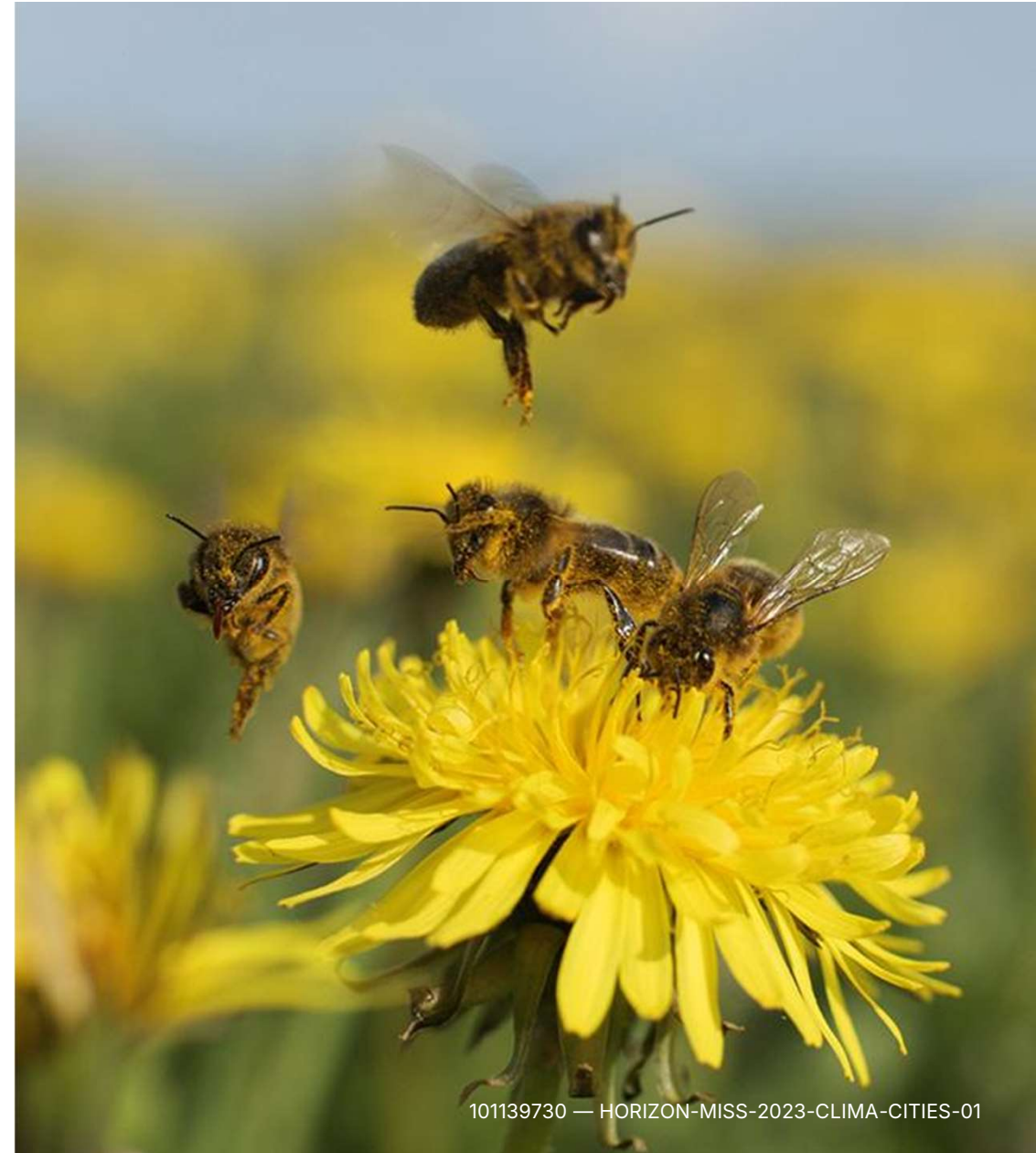
Yhteisöllisyys koetaan Malmilla vahvuutena, mutta se kaipaa lisää tiloja ja mahdollisuuksia vahvistua

Tärkeimmät yhteisöllisiksi koetut paikat:

- Malmin lentokenttä (ilmailuyhteisö, lenkkeily, tapahtumat)
- Malmitalo (kulttuuri ja matalan kynnyksen kohtaamiset)
- Uimahalli ja ulkoliikuntapaikat
- Ala- ja Ylä-Malmin torit
- Leikki puistot ja päiväkotien pihat lapsiperheille

Asukkaiden kehitystoiveet:

- Lisää kohtaamispaikkoja (kahviloita, puistoja, tapahtumia)
- Tilaa myös nuorille ja senioreille
- Monikäyttöisiä julkisia tiloja, jotka yhdistävät eri väestöryhmiä



Toiveina lisää harrastusmahdollisuuksia Malmille

Harrastusmahdollisuuksien lisäämiseen nähdään laajasti eri asukasryhmien kesken ja jaetusti tarvetta Malmilla. Enemmistö kyselyyn vastanneista toivoo lisää harrastusmahdollisuuksia ja projektin aikana tehty muu tutkimus tuki tätä löydöstä.

Harrastus- ja vapaa-ajanviettotapojen tunnistettuja hyötyjä:

- Vapaa-ajanvieron mahdollisuuksien kehittäminen kertoo arvostuksesta ja luo välittävän ilmapiirin, sekä voi kasvattaa osallisuuden tunnetta: osallisuuden kokemus on koettu vähäiseksi Malmin alueella
- Keino lisätä alueellista yhteisöllisyyttä, jolla on seurauksia turvallisuuteen ja viihtyvyyteen
- Mahdollisuus profiloitua alueena ja parantaa kokemuksen myötä myös mainetta

Asukkaiden kehitystoiveet:

- Ulkokuntosali / kuntoportaat
- Tekonurmi / jalkapallo
- Luontopolku / ulkoilu / kaupunkiviljely
- Ohjattu liikunta / puistojumppa
- Kulttuuri / tapahtumat
- Kiipeily
- Petankki



Konkreettisia toiveita yleisten alueiden kehityskohdista

TURVALLISUUS

Vartiointi ja poliisin läsnäolo

Lisää vartijoita, korttelipoliiseja ja näkyvää valvontaa erityisesti Malmin aseman ja ostoskeskuksen läheisyyteen.

Nuorille tiloja ja tekemistä

Nuorisokahvila, nuorisotiloja ja matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja, jotta nuoret eivät ajautuisi jengiytymiseen tai päätyisi viettämään aikaa ongelmallisiksi koetuilla alueilla.

Päihteidenkäyttöön puuttuminen

Tarve puuttua päihteiden julkiseen käyttöön, hoidon saatavuuteen sekä häiritsevän käytöksen poistamiseen asemalta ja torialueilta.

Valaistus ja siisteys

Parempi valaistus, roskien keruu, ilkvallan nopea korjaus ja viihtyisä ympäristö.

Kaupunkikuvan ja maineen kohentaminen

Tarve Malmin imagon parantamiselle, rakennusten kunnostukselle ja siihen, että alueesta viestittäisiin positiivisemmin sekä ulospäin että nuorille itselleen.

VIHER-JA VIRKISTYSALUEET

Lisää penkkejä ja levähdyspaikkoja

Erityisesti Longinojan varrelle, Ala-Malmin puistoon ja Vantaanjoen rantaan. Myös aurinkotuoleja ja pöytäryhmiä ehdotettiin ulkoilureittien ja polkujen varsille.

Siisteys ja häiriöttömyys

mm. Ala- ja Ylä-Malmin toreilla sekä Malmitalon puistoihin siistimpää ympäristöä ja puuttumista häiritsevään oleskeluun (päihteiden käyttö, roskien määrä, julkijuoppottelu).

Kasvillisuus ja viihtyisyys

Runsaita istutuksia, niittypuistoja ja vanhojen puiden säilyttämistä erityisesti Malmin keskustassa, kirjaston takana, sekä lentokentän ja Kotinummenpuiston alueilla. Infotaulujen lisääminen luontokohteisiin.

Malmin lentokentän säilyttäminen virkistysalueena

Säilyttäminen viher- ja ulkoilualueena nousi Tärkeä luonto-, liikunta- ja kohtaamispaikkana, jonka tuhoutuessa menetetään myös ulkoilureitit ja hiljaisuus.

Monipuolisemmat toiminnot

Toivottiin Töölönrannan tyyppistä aluetta, jossa olisi leikki- ja pelipaikkoja, tapahtumia, grillipaikkoja, eläimiä (esim. lampaita) ja kahvilatoimintaa. Ala-Malmin puisto mainittiin kehittämiskohteena, jota voisi avata rakenteeltaan houkuttelevammaksi ja turvallisemmaksi.

SAAVUTETTAVUUS

Aseman ja ostarin ympäristön viihtyisyys

Asemanseutu koetaan likaiseksi, meluisaksi ja turvattomaksi. Siisteyteen ja selkeyteen toivotaan panostusta.

Yhteydet Ala- ja Ylä-Malmin välillä

Radan ylitys koetaan hankalaksi erityisesti lastenvaunujen, pyörätuolin tai pyörän kanssa. Noli-talon vieressä olevat portaat ovat poissa käytöstä.

Esteetön ja turvallinen asema

Hissit ja liukuportaat ovat usein epäkunnossa, ylikulkutunneli liukas. Aseman esteettömyys ja kunnossapito vaativat parannusta.

Pyörä- ja kävelyväylien parantaminen

Reitit ovat kapeita ja vilkkaita, erityisesti ostarin ympärillä. Näkyvyysongelmat ja ajoneuvoliikenne lisäävät vaaratilanteita.

Julkinen liikenne ja asiointipysäköinti

Sepänmäen ja Tapanilan välinen vaihto on hidas. Keskustasta puuttuu lyhytaikainen pysäköinti arjen asiointiin.

YHTEISÖLLISYYS

Lentokenttä yhteisön kokoajana

Palauttaminen ilmailu- ja harrastuskäyttöön ehdotettiin useissa vastauksissa. Kentän nähtiin luovan yhteisöllisyyttä, tarjoavan tilaa tapahtumille, kohtaamisille ja jaetulle paikallisidentiteetille.

Kohtaamisia matalalla kynnyksellä

Toivottiin pieniä tapahtumia, kesäkonsertteja, peli-iltoja ja työpajoja. Ilmaisia harrastuksia ja kerhoja perheille, nuorille ja senioreille.

Tiloja ja paikkoja yhdessäoloon

Tarve kahviloille, asukastaloille, leikkipuistoille ja istuskelualueille. Torien ja puistojen toivottiin muuttuvan viihtyisiksi ja kaikille avoimiksi kohtaamispaikoiksi.

Siisteys ja turvallisuus

Päihteidenkäyttäjien ja rauhottomuuden siivoaminen. Viihtyisä, puhdas ja turvallinen ympäristö koettiin yhteisöllisyyden edellytyksenä.

Paikallisuus ja osallisuus vahvuuksiksi

Korostettiin asukkaiden kuulemista ja osallistamista alueen kehittämisessä. Malmin toivottiin profiloituvan omaleimaisena, kylämäisenä kaupunginosana, jossa asukkaat voivat olla ylpeitä omasta alueestaan.

Kaupunkilaisten erilaiset ja yhtenevät tarpeet Malmin
yleisten alueiden kehittämiseksi

**Yleisten alueiden käyttäjäprofiilit
sekä haavoittuvassa asemassa
olevien ryhmien tarpeet**

Yleisten alueiden käyttäjäprofiilit

Projektin alkaessa meillä oli 2 pääasiallista hypoteesia profiiloinnin mahdollisista perusteista (eli siitä, mikä yhdistää ja erottelee kaupunkilaisia toiveissaan yleisten alueiden kehittämiseksi)

Hypoteesi 1: *Yleisten alueiden käyttäjät eroavat keskenään iän, elämänvaiheen tai muun demografisen tekijän perusteella*

Hypoteesi 2: *Yleisten alueiden käyttäjät eroavat toisistaan arvojen, asenteiden ja motiivien tasolla*

Selvitimme Maptionnaire-kyselyssä molempia tekijöitä löytääksemme selkeimmin erottelevat ja yhdistävät tekijät. Tavoitteena oli tunnistaa riittävän vahvoja yhteyksiä, jotta profilointia voidaan hyödyntää tulkintakehikkona myös muissa kaupunginosissa tulevaisuudessa.

Demografisia muuttujia:

- Vastaajan ikä
- Vastaajan opiskelu/työllisyys/muu status
- Vastaajan elämäntilanne, jota arvioitiin esimerkiksi perheille suunnattujen palveluiden käytöllä

Arvo-, asenne- ja motiivipohjaisia muuttujia:

- Mitä tavoitteita priorisoi kaupunkikehittämisessä
- Millainen kaupunki olisi vastaajalle itselleen paras paikka asua
- Kaupunkikehittämiseen liittyviä väitteitä, joihin vastaajan tuli ottaa kantaa

Aiemman tutkimuksen perusteella tutkimme seuraavien arvo-, asenne- ja motiivipohjaisten painotusten käyttöä profiloinnissa

1. Luontoarvojen puolustajat

Korostuu:

- Vihreys
- Lähiluonto
- Yhteisöllisyys

Alikorostuu:

- Talous ja elinvoima

2. Lapsiystävällisyyden ja turvallisuuden toivojat

Korostuu:

- Turvallisuus
- Ympäristöarvot
- Kaiken liikenteen sujuvuus

Alikorostuu:

- Kaupunkitilan tiivistäminen

3. Taloudellisesti menestyvän kaupungin kannattajat

Korostuu:

- Taloudellinen elinvoimaisuus ja kaupallinen kehitys
- Liikenteen sujuvuus
- Liikunnan harrastaminen

Alikorostuu:

- Kulttuuri- ja yhteisöllisyys

4. Liikenteen sujuvuutta ja saavutettavuutta suosivat

Korostuu:

- Liikenteen sujuvuus
- Saavutettavuus
- Ympäristön monimuotoisuus
- Turvallisuus

Alikorostuu:

- Minkään liikuntamuodon suosiminen

5. Eläväisen kulttuurikaupungin kannattajat

Korostuu:

- Turvallisuus
- Kaupunkikulttuuri
- Yhteisöllisyys

Alikorostuu:

- Talous ja elinvoima

6. Yhteisöllisyyden ystävät

Korostuu:

- Jalkaisin liikkuminen
- Avovastauksissa moninaisuus

Alikorostuu:

- Työmatkojen kulkeminen
- Yhteisöllisyyden toteutuminen

7. Liikkumisen ja hyvinvoinnin arvostajat

Korostuu:

- Ympäristö ja luonto
- Turvallisuus
- Harrastusmahdollisuudet: toiveina lisää liikuntapaikkoja
- Kokevat Malmin korostuneen yhteisöllisenä paikkana

Yhteenvetona:

Demografisten muuttujien kyky yhdistää ja erotella vastaajia on heikko

- Demografiset tekijät, kuten ikä osoittautui heikoksi tekijäksi selittämään kaupunkilaisten tiettyä toimintaa ja tarvetta. Joko selkeitä eroja ei löytynyt, tai tarpeet eivät olleet **uniikkeja** kyseiseen demografiaan kuuluvilla. Ei siis vaikuta siltä, että tietyt prioriteetit tai tavoitteet **automaattisesti seuraisivat** kaupunkilaisten demografisista tekijöistä. *Esim. luontoalueiden arvostus ja vaaliminen tai toiveet Malmin keskustan kehittämiseksi turvallisemmaksi yhdistivät keskenään hyvin erilaisia kaupunkilaisia.*
- Demografiset tekijät selittävät näin huonosti kaupunkilaisten toiveita yleisten alueiden kehittämiseksi, eivätkä **ne sellaisenaan ole riittävä peruste profiloinnille käyttötilanteessa, jossa kaupunkilaisten tarvetta pyritään ymmärtämään, selittämään ja mahdollisesti ennakoimaan.**
- Demografiset seikat ja elämäntilanne voivat kuitenkin vaikuttaa siihen, mitä yleisiä alueita käytetään ja miten. *Esim. lapsiperheillä voi olla korostuneesti kokemusta leikkipuistoista.* Näin ollen onkin tärkeää tavoittaa erilaisia ja eri elämäntilanteissa eläviä ihmisiä varmistaaksemme, että **syntyvä näkemys tärkeiksi koetuista ja kehittämistä kaipaavista kohteista on tasapainoinen suhteessa yleisten alueiden käyttöön.**
- On myös hyvä huomata, että **kaikkein tärkeimmät prioriteetit ovat kaikille kaupunkilaisille yhteisiä.**

Arvo-, asenne ja motiivipohjaisten ryhmien välisiä eroja oli havaittavissa, mutta ne eivät olleet kovin merkittäviä

- Maptionnaire-kyselyn analyysissa havaittiin, että tietyt arvot olivat vastaajille universalisti tärkeimpiä. Eli **sen sijaan, että arvot ja motiivit olisivat jakaneet vastaajia keskenään erillisiin "leireihin", niin ne vaikuttavat asettuvan melko yhtenevään hierarkiaan.**
- **Luontoarvot, turvallisuus, sekä liikenteen sujuvuus ja saavutettavuus** olivat lähtökohtaisesti tärkeimpiä arvoja kaikille vastaajille.
- Sen sijaan **taloudellinen elinvoimaisuus, yhteisöllisyys ja kaupunkikulttuurin tukeminen** asettuivat seuraavalle "hierarkian tasolle".
- Karttamerkintöjen tarkastelussa voitiin havaita, että saavutettavuudeltaan hankalien sekä turvattomien paikkojen karttamerkinnot sijoittuvat **lähelle toisiaan ryhmästä riippumatta.** Myöskään yhteisölliseksi nimetyissä paikoissa ei ollut suurta variaatiota.
- Sen sijaan vastaajien nimeämissä **lempipaikoissa** löytyy enemmän ryhmien välisiä eroja, joskin sielläkin on yhteisiä, kuten lentokenttä ja keskustan palveluiltaan tiiviit alueet.
- Luonto-orientoituneemmilla korostuu laajemmin viheralueet, liikennettä painottavilla lentokenttä. Kaupungin taloudellista elinvoimaa painottavilla nousi lempipaikkojen joukossa Tapanila sekä ja kulttuuriorientoituneilla Fallkulla sekä Alamalminoja. Yhteisöllisyyttä korostavilla painottuu monta eri paikkaa Ala-Malmilla.
- Suosituksia arvo-, asenne- ja motiivipohjaiseen profiloinnin mahdolliseen jatkojalostamisen löytyy tämän raportin lopusta.

Yhteenvetoa yleisten tilojen käyttäjäprofilointiin

Tärkein löydöksemme yleisten alueiden käyttäjäprofiloinnista oli, että kaupunkilaisia ja heidän toiveitaan ei vaikuta merkittävällä tasolla erottelevan a) motiivi- ja arvopohjaiset, taikka b) elämäntilanteeseen ja vaiheeseen liittyvät erot.

Tällä perusteella johtopäätöksemme onkin, että hedelmällisempää kuin tunnistaa **minkälaisia ihmisiä kullakin alueella asuu** olisi pyrkiä tunnistamaan, **minkälaiset asiat ja ilmiöt alueen ihmisiä puhututtaa**. Näiden osalta ihmisten näkemykset tuntuvat olevan pitkälti samansuuntaisia.

Tässä tarkastelussa keskeisintä on tunnistaa esimerkiksi seuraavat:

- Luontoarvoiltaan merkittävät ja kaupunkilaisten näkökulmasta "suojeltavat" paikat
- Tärkeät ulkoilu- ja virkistyspaikat
- Turvattomaksi tai vaaralliseksi koetut paikat, joita halutaan kohentaa
- Saavutettavuudeltaan haasteellisiksi koetut paikat
- Yhteisöllisyyttä ja paikalliskulttuuria tukevat paikat
- Esteettisiä arvoja ja alueen paikallista identiteettiä tukevat paikat ja teot

Erityisesti karttapohjaiset paikannustehtävät rikastettuna kyselyiden avovastauksilla, sekä laadullisilla haastatteluilla sekä etnografialla antavat selkeät suuntaviivat, sekä syventävää ymmärrystä yleisten alueiden kehittämisen syötteeksi.

Vaikeasti tavoitettavien ja haavoittuvassa asemassa olevien tarpeet

Vaikeasti tavoitettavien ja heikommassa asemassa olevien osallistaminen oli tärkeä osa projektia:

Projektin yhtenä tavoitteena oli selvittää, kuinka heikommassa asemassa olevien mahdollisuuksia vaikuttaa lähiympäristönsä ja yleisten alueiden kehittämiseen voitaisiin lisätä. Tunnistimme seuraavat ryhmät sellaisiksi, joita on ollut vaikea tavoittaa kyselymenetelmällä ja jotka potentiaalisesti eivät saa ääntään kuuluviin kaupunkikehityskontekstissa:

- ☐ Päihteidenkäyttäjät ja mahdollisesti vakinaista asuntoa vailla olevat
- ☐ Maahanmuuttajataustaiset kaupunkilaiset
- ☐ Nuoret kaupunkilaiset

Keskeiset tarpeet ovat yhteisesti jaettuja:

Asukasryhmien tarpeet julkisille tiloille ovat pitkälti yhteneväisiä – viihtyisyys, kokoontumismahdollisuudet ja sosiaalinen valvonta koetaan tärkeiksi. Eroja syntyy turvallisuuden kokemuksessa: päihteidenkäyttäjät koetaan uhkana etenkin heikommassa asemassa olevien näkökulmasta, kun taas nuorilla turvattomuuden tunnetta lisäävät nuorisojengit.

Yhteisesti toivotaan oleskeluun kannustavia, hyvin hoidettuja tiloja, joissa on tilaa sekä näkyä että vetäytyä. Tilojen monipuolinen käyttö, esteettisyys ja kunnossapito voivat ennaltaehkäistä sosiaalisia ongelmia ja vahvistaa yhteisöllisyyttä.

Kokemus vaikuttamisen mahdollisuuksista on alhaista

- 74 % projektin aikana toteutettuun kyselyyn vastanneista koki, ettei voi vaikuttaa alueen kehitykseen.
- Virallinen viestintä ei tavoita kaikkia asukasryhmiä, erityisesti maahanmuuttajataustaisia.
- Tarve aidolle ja vaikuttavalle osallistamiselle.
- Jalkautuminen ja asiantuntijakeskustelut tuottivat samansuuntaista tietoa: osallistamista suunnitteluun toteutetaan, mutta asukkaat eivät näe ja koe sen konkreettisia vaikutuksia. Tämän vuoksi osallistamiseen liittyvä väsymys ja turhautuminen ovat alkaneet lisääntyä.

Yhteenveto ja suositukset:

Malmin vahvuudet ja kehityskohdat

Menetelmäkokeilujen opit

Pilottihankkeen opit

Yhteenveto Malmin keskeisistä vahvuuksista ja kehityskohdista

Malmin vahvuuksia ovat yhteisöllisyys ja luonto – niitä kannattaa vahvistaa

Lentokentän ympäristö, Longinoja ja yhteiset tapahtumat luovat Malmille omaleimaista identiteettiä. Luonnonläheisyys ja yhteisölliset kohtaamispaikat, kuten Malmitalo ja uimahalli, ovat vahvuuksia, joita halutaan vaalia.

Malmilla vahvuutena, mutta se kaipaa lisää tiloja ja mahdollisuuksia vahvistua.

Malmissa nähdään pienen kaupungin potentiaali

Vaikka Malmia pidetään monin tavoin kehityskohteena, useat vastaajat suhtautuvat siihen lempeästi. Malmi näyttäytyy pienenä kaupunkina kaupungin sisällä: paikkana, jossa on potentiaalia sellaiseen elämään, jossa yhdistyy arjen sujuvuus, turvallisuus, vehreys ja aktiivinen yhteisöllisyys.

Malmi kaipaa viihtyisämpää, siistimpää ja turvallisempaa keskustaa

Vastaajat toivovat selkeämpää ja siistimpää keskustaa sekä esteetöntä asemanseutua. Torialueiden ja aseman seudun koetaan olevan meluisia, värittömiä, roskaisia ja turvattomia. Häiriökäyttäytyminen rajoittaa tilojen käyttöä.

Viheralueille toivotaan kehittämistä ja suojaa rakentamiselta

Malmin keskustan viheralueet koetaan epäviihtyisiksi. Toiveissa on enemmän penkkejä, istutuksia ja selkeitä tilaratkaisuja – erityisesti Ala-Malmin puistoon, kirjaston taakse ja lentokentän ympäristöön.

Sosiaalinen eheys vaatii vahvistamista ja tilaa rakentua

Vastauksissa nousi esiin kokemus siitä, että jokin ryhmä vie tilan muilta. Toisaalta nämä mainitut ryhmät (nuoret, vähemmistöt) saattavat kokea olevansa irrallisia tai ei-toivottuja, mikä voi ilmetä näkyvänä levottomuutena.

Yhteenvedo menetelmäkokeiluista ja suositukset jatsoon

TEKOÄLYAVUSTEINEN DATALOUHINTA

Menetelmän vahvuudet:

- Laajan tietomassan haltuunotto ja kiteyttäminen resurssitehokkaasti
- Jatkuvuus ja oppien leviäminen erilaisten hankkeiden ja selvitystöiden välillä
- Mahdollisuus yhdistää erilaisia ja eri organisaatioista saatuja tietolähteitä ja aineistoja

Heikkoudet:

- Lukematta tausta-aineistoja voi olla vaikeaa arvioida tekoälyn tekemien koosteiden sisällöllistä laatua

Suositukset jatkokehitykseen ja hyödyntämiseen:

- Aseta selkeät tutkimuskysymykset: mihin projekti tähtää, mihin haluat vastauksia
- Panosta relevanttien tietolähteiden tunnistamiseen yhdessä asiantuntijoiden kanssa
- Esikäsittele aineisto: hahmota aineiston sisältö ylätasolla, kategorisoi ja priorisoi
- Louhi aineisto kerrallaan sekä koko aineiston kattavasti
- Kokeile erilaisia promptteja ja arvioi sinulle hyödyllisimmät
- Lue ajatuksella läpi tekoälyn tekemät tekstit ja varmista niiden lopullinen sisältö itse

PAIKKATIEPOHJAISET KYSELYT

Menetelmän vahvuudet:

- Verkkokysely mahdollistaa hyvin laajan osallistumisen, joka on ajasta ja paikasta riippumatonta
- Kysely on kustannustehokas per yksittäinen osallistuja
- Mahdollisuus erilaisten kysymysten yhdistämiseen (laadulliset, määrälliset, paikkatietoon pohjautuvat)
- Tulokset heti digitaalisessa ja helposti käsiteltävässä muodossa

Heikkoudet:

- Kyselyt tavoittavat parhaiten sellaiset osallistujat, jotka osallistuvat muutenkin aktiivisesti
- Kyselyn saavutettavuudesta huolehtiminen vaatii paljon aikaa ja tarkkuutta
- Osa vastaajista jättää kyselyn

Suositukset jatkokehitykseen ja hyödyntämiseen:

- Pidä kysely lyhyenä ja kysy vain olennaisesta
- Harkitse kysymystyypit tarkkaan: pakolliset kysymykset ja avovastaukset ovat vaativimpia
- Varaa riittävästi aikaa työkalun opetteluun
- Tee harkittu päätös kieliversioinneista ja varaa riittävästi aikaa käännösten tekemiseen
- Mieti missä kanavissa tavoitat kohderyhmäsi parhaiten. Kontaktoidi yhteistyötahoja kyselyn levittämiseksi
- Testaa: Lähetä kysely tiimin jäsenille testattavaksi

ETNOGRAFIA JA HAASTATTELUT

Menetelmän vahvuudet:

- Mahdollistaa hyvin kohdennetun ja joustavan lähestymistavan niille ryhmille, joita et tavoita muilla keinoin
- Kerää helposti rikasta dataa, joka sisältää osallistujien vastausten lisäksi omia havaintojasi ympäristöstä sekä teemoista, joita voi olla vaikea sanoittaa

Heikkoudet:

- Hyvin resurssi-intensiivistä, eli vaatii riittävästi työaikaa kohderyhmien tavoittamiseen ja vastausten saamiseksi
- Edellyttää hyvää haastattelutekniikkaa ja kokemusta

Suositukset jatkokehitykseen ja hyödyntämiseen:

- Hyödynnä näitä menetelmiä harkiten ja erityistä huomiota vaativien ryhmien tavoittamiseen
- Voit jalkautua esim. järjestön tai ammattilaisen kanssa, joka voi auttaa tavoittamaan kohderyhmän edustajia sekä toimia "tulkkina" ja tuoda kontekstia saaduille vastauksille
- Pyri kuulemaan osallistujia avoimesti ja heidän ehdoillaan
- Suunnittele etnografian runko sekä dokumentointitapa etukäteen säästääkseen aikaa dokumentoinnissa

Mitä muut alueet voivat oppia Malmin pilottihankkeesta?

- **Tiedosta ei pulaa: dataa löytyy, sen löytäminen ja hyödyntäminen sekä haaste että mahdollisuus.**
Tämän projektin tuloksena syntyi erityisesti olemassa olevaa dataa validoivaa, selittävää ja tarkentavaa tietoa. Uutta tietoa saatiin sekä kehityskohteista, että asukkaiden kokemuksista Malmin yleisillä alueilla.
- **Yhteistyö avainasemassa datan jakamisessa ja tuloksien saamisessa:** Verkostoyhteistyössä havaittiin kehittämistarpeita, sillä toimijoiden koordinaatio puutteellista.
- **Näennäisosallistaminen on myrkkyä osallisuuden kokemukselle:** on tärkeää kertoa avoimesti, miten tietoa tullaan hyödyntämään ja mihin osallistumisella voi vaikuttaa.
- **Kysely toimii osallistamisen ja tiedonkeruun välineenä tietyille kaupunkilaisille:** Kaikkien ryhmien tavoittamiseksi vaaditaan lisäksi muita keinoja.
- **Haavoittuvassa asemassa olevien osallistamiseen tarvitaan ryhmän tuntevan asiantuntijan tukea, mutta myös suoraa kontaktia kohderyhmien edustajien kanssa heidän realiteettiensa ymmärrystä varten.**
- **Yleisten alueiden kehittämistä ajatellen asukasymmärryksessä on hedelmällisintä keskittyä ilmiö- ja paikkakohtaiseen tietoon.** Arvo-, asenne- ja motiivipohjaisia profiileita voisi kokeilla klusteroida uudelleen kolmen eniten erottelevan pääulottuvuuden ympärille (esitetty oikealla) ja tarkastella löytyykö näiden ryhmien alle lukeutuvien ihmisten vastauksissa eroja.
- **Tarvitaan jatkuvuutta ja vertailtavuutta.** Pilottikysely voidaan toistaa jatkossa eri alueilla. Samankaltaiset kysymykset mahdollistavat kehityksen seurannan ja alueiden vertailun kaupungin sisällä.
- **Projektin tuloksista voi hyötyä** KYMPin asiantuntijat, kaupunkikehitysalueiden parissa työskentelevät, muut Green in Cities -hankkeen kaupungit, sekä palvelumuotoilun metodeista kiinnostuneet.

Yksittäisistä profiileista klustereihin:

- **Taloudellisen elinvoiman ja liikenteen sujuvuuden painottajat** voisivat mahdollisesti muodostaa yhden muista erottuvan ryhmän. Näissä vastauksissa painottui aavistuksen konservatiivisemmat arvot, kuin muilla
- Toinen mahdollinen klusteri voisi olla **yhteisöllisyyden ja elävän kaupunkikulttuurin kannattajista**. Näissä vastauksissa korostettiin toimivia palveluita, kohtaamisia ja diversiteetin rikkautta kaupungissa.
- Kolmas erillinen klusteri ovat **luonto-orientoituneet**. Tätä ryhmää tulisi kuitenkin ymmärtää paremmin, sen ollessa hyvin iso ryhmä.



GreenIN Cities

www.greenincities.eu

